

Bruxelles, 24.10.2019.
COM(2019) 800 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o ishodu ocjenjivanja relevantnosti zadataka utvrđenih u članku 31. stavku 4. koji se financiraju sredstvima Unije u skladu s člankom 34. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ

1. Uvod

Uredbom o građevnim proizvodima¹ (UGP) uređuje se unutarnje tržište građevnih proizvoda. Cilj je Uredbe slobodno kretanje u smislu članka 8. stavka 4. Uredbe o građevnim proizvodima. Uredba o građevnim proizvodima u potpunosti se primjenjuje od srpnja 2013.

U ovom se izvješću analizira na koji način Europska organizacija za tehničko ocjenjivanje (EOTA) provodi zadatke za koje je primila bespovratna sredstva EU-a. To podrazumijeva procjenu relevantnosti, djelotvornosti, učinkovitosti, usklađenosti i dodane vrijednosti EU-a za te zadatke.

U članku 34. stavku 2. Uredbe o građevnim proizvodima od Europske komisije traži se da ocijeni relevantnost zadataka utvrđenih u članku 31. stavku 4. koje financira EU u pogledu politika i zahtjeva EU-a te da o ishodu tog ocjenjivanja obavijesti Europski parlament i Vijeće. To su zadaci dodijeljeni EOTA-i, organizaciji tijelâ za tehničko ocjenjivanje.

Dokazi koji se upotrebljavaju u ovom izvješću potječu iz dvaju glavnih izvora:

- 1) informacije koje pruža EOTA; i
- 2) vanjske studije pod nazivom „*Popratna studija o relevantnosti zadataka EOTA-e*” (studija), koja je dovršena u prosincu 2016.²

Informacije koje je dostavila EOTA podnesene su početkom 2019. i obuhvaćaju kvantitativne i statističke podatke za razdoblje 2014. – 2018.

Studija je obuhvatila razdoblje od travnja 2011. do kraja 2015., a sadržava analizu dostupnih informacija i dodatnih podataka prikupljenih od glavnih aktera i dionika uključenih u sustav uspostavljen Uredbom o građevnim proizvodima³. U studiji naveden je niz izazova, osobito: i. razmjerno kratko razdoblje primjene Uredbe o građevnim proizvodima (koje je ponajprije namijenjeno potrebnom prijelaznom postupku za glavne obuhvaćene dionike); ii. ograničena dosljednost i usporedivost podataka i iii. ograničena reprezentativnost savjetovanja s dionicima (koja je rezultat neujednačenog sudjelovanja). Imajući na umu te potencijalne slabosti, studijom je omogućeno početno ocjenjivanje.

2. Kontekst

2.1. Uloga EOTA-e

EOTA je organizacija za tehničko ocjenjivanje koju su uspostavila tijela za tehničko ocjenjivanje (TAB-ovi) u skladu s člankom 31. stavkom 1. Uredbe o građevnim proizvodima.

EOTA-i dodijeljena je ključna uloga u prijelazu s prethodnog sustava odobrenja proizvoda u

¹ Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ, SL L 88, 4.4.2011., str. 5.

² Studija koju su proveli BRE, ECORYS i Vito, dostupna na adresi <https://bookshop.europa.eu/en/supporting-study-for-the-evaluation-of-the-relevance-of-eota-tasks-pbET0115714/>.

³ Razgovori s 11 predstavnika, 26 tijela za tehničko ocjenjivanje i 45 trgovačkih društava (uključujući 29 MSP-ova) i radionica o vrednovanju provedena s proizvođačima, udruženjima proizvođača, tijelima za tehničko ocjenjivanje, državama članicama i EOTA-om, koji su održani u listopadu 2016.

skladu s Direktivom o građevnim proizvodima⁴ na novi sustav ocjenjivanja svojstava u skladu s Uredbom o građevnim proizvodima.

EOTA proizvođačima pruža alternativan pristup za dobivanje oznake CE za građevne proizvode koji nisu obuhvaćeni ili nisu u potpunosti obuhvaćeni usklađenim europskim normama koje je razvio Europski odbor za normizaciju (CEN). Za te građevne proizvode proizvođači mogu zatražiti europsku tehničku ocjenu (ETA), koja će činiti osnovu za izdavanje izjave o svojstvima i postavljanje oznake CE, kako je navedeno u članku 21. stavku 1. Uredbe o građevnim proizvodima. Jednako tako, očekivalo se da će taj pristup učiniti ulazak inovativnih proizvoda na tržište bržim i jednostavnijim.

ETA-ove razvijaju TAB-ovi na temelju europskih dokumenata za ocjenjivanje (EAD) koje sastavlja EOTA u skladu s člankom 19. Uredbe o građevnim proizvodima i u skladu s postupcima utvrđenima u njezinu Prilogu II.

2.2. Ciljevi i zadaci EOTA-e

Kako je utvrđeno u članku 31., cilj EOTA-e jest koordinirati TAB-ove.

U članku 31. stavku 4. navedeno je da EOTA mora obavljati barem sljedeće:

- a) organizaciju i koordinaciju TAB-ovima i, prema potrebi, osiguranje suradnje i savjetovanja s drugim akterima;*
- b) osiguranje da su primjeri dobre prakse podijeljeni među TAB-ovima kako bi se promicala veća učinkovitost i zajamčila bolja usluga industriji;*
- c) koordinaciju i primjenom postupaka utvrđenih u članku 21. i Prilogu II. te osigurati potporu potrebnu u tu svrhu;*
- d) izradu i donošenje europskih dokumenata za ocjenjivanje;*
- e) obavješćivanje Komisije o svim pitanjima u vezi s izradom europskih dokumenata za ocjenjivanje te o svim aspektima u vezi s tumačenjem postupaka utvrđenima u članku 21. i u Prilogu II. te predlaganje Komisiji poboljšanja na temelju stečenog iskustva;*
- f) dostavu Komisiji i državi članici koja je imenovala TAB sva svoja opažanja u vezi s TAB-om koji ne ispunjava svoje zadatke u skladu s postupcima utvrđenima u članku 21. i Prilogu II.; i*
- g) osiguranje da se doneseni europski dokumenti za ocjenjivanje i upute na europske tehničke ocjene stavljaju na raspolaganje javnosti.*

Glavni zadaci EOTA-e jesu zadaci navedeni pod točkama (c) i (d) jer se izravno odnose na izradu europskih dokumenata za ocjenjivanje. Zadaci pod točkama (a) i (b) mogu se smatrati pratećim zadacima koji znatno utječu na postupak i kvalitetu rezultata. Konačno, zadaci pod točkama (e), (f) i (g) mogu se smatrati zadacima praćenja.

⁴ Direktiva Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na građevne proizvode, SL L 40, 11.2.1989., str. 12. – 26.

U pogledu postupka za izradu i donošenje europskih dokumenata za ocjenjivanje (zadatak (d)) u članku 20. stavku 1. Uredbe o građevnim proizvodima utvrđeno je da mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- a) transparentan za proizvođača na kojeg se odnosi;*
- b) određuje prikladna obvezna vremenska ograničenja kako bi se izbjeglo neopravdano kašnjenje;*
- c) na odgovarajući način uzima u obzir zaštitu poslovne tajne i povjerljivosti;*
- d) dopušta primjereno sudjelovanje Komisije;*
- e) je troškovno učinkovit za proizvođača; i*
- f) jamči kolegijalnost i koordinaciju među TAB-ovima imenovanim za predmetni proizvod.*

Transparentnost, povjerljivost, troškovna učinkovitost i pravodobnost jednako se tako navode kao obvezni aspekti u uvodnim izjavama 19. i 23. Uredbe o građevnim proizvodima i odraženi su u postupku utvrđenom u Prilogu II., u kojem se dodatno navodi sudjelovanje Komisije.

2.3. Struktura EOTA-e

Kako je navedeno u članku 31. stavku 2., cilj EOTA-e jest cilj od europskog interesa. Organizacija se sastoji od 49 TAB-ova iz 22 država članica EU-a (sve države članice osim Bugarske, Grčke, Latvije, Malte, Estonije i Luksemburga), dviju zemalja EGP-a i EFTA-e (Norveška i Švicarska) te Turske⁵.

Članovi EOTA-a su javna nadležna tijela ili privatna tijela koja imenuje vlada zemalja sudionica. Neke su države članice imenovale samo jedan TAB, dok su druge imenovale nekoliko TAB-ova. U nekim je državama članicama imenovani TAB odgovoran za tehnička ocjenjivanja i izradu europskih dokumenata za ocjenjivanje u svim područjima proizvoda, dok su druge države članice imenovale TAB-ove specijalizirane za jedno područje ili više područja proizvoda navedenih u članku 29. stavku 1. i Prilogu IV. Uredbi o građevnim proizvodima.

U skladu sa svojim statutom EOTA obuhvaća:

- Izvršni odbor (osoblje Tajništva i šest predstavnika TAB-ova koje imenuje Glavna skupština);
- Glavnu skupštinu (koju čine svi članovi EOTA-e i Izvršni odbor) i
- Tehnički odbor.

Glavna skupština EOTA-e i Izvršni odbor odgovorni su za izradu politike i strategije EOTA-e.

⁵ Izvor: baza podataka NANDO od 31. prosinca 2018. Popis je dostupan na poveznici http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/index.cfm?fuseaction=directive.notifiedbody&dir_id=33.

EOTA ima i Tajništvo⁶ te Dioničku savjetodavnu skupinu⁷ koja obuhvaća po jednog predstavnika svake ključne strane koja zastupa interese građevinskog sektora i Izvršnog odbora EOTA-e. Dioničku savjetodavnu skupinu definira i nadzire Izvršni odbor EOTA-e, a njome predsjedja predsjednik EOTA-e.

2.4. Postupak izrade europskih dokumenata za ocjenjivanje

2.4.1. Postupak definiran u Prilogu II. Uredbi o građevnim proizvodima

Proizvođač građevnog proizvoda koji nije obuhvaćen ili koji nije u potpunosti obuhvaćen usklađenom europskom normom može zatražiti da se za njegove proizvode izda europska tehnička ocjena (ETA). Za to je potrebno obratiti se TAB-u, koji zatim u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe o građevnim proizvodima mora odrediti je li određeni proizvod već obuhvaćen, u cijelosti ili djelomično, EAD-om ili usklađenom europskom normom te o tome na odgovarajući način obavijestiti proizvođača. Ako postoji EAD koji u potpunosti obuhvaća proizvod, TAB izdaje ETA na temelju EAD-a.

Ako je potreban (novi ili revidirani) EAD za izdavanje ETA-e, TAB koji je zaprimio zahtjev („odgovorni TAB” ili „RTAB”) obavješćuje EOTA-u o ugovoru s proizvođačem i u okviru tog ugovora definira program rada za izradu EAD-a (Prilog II. točka 2.). EAD obuhvaća aspekte svojstava ključnih obilježja koje proizvođač namjerava objaviti.

Novi ili revidirani EAD izrađuje radna skupina TAB-ova u suradnji s proizvođačem, nakon čega ga donosi EOTA. Radnu skupinu vodi RTAB, a sastoji se od TAB-ova koji su pokazali interes za sudjelovanje na poziv EOTA-e⁸. Europska komisija obaviještena je o izradi EAD-a koji se mora dovršiti u roku od 9 mjeseci od primitka zahtjeva za ETA-u (Prilog II. točke 3. i 4.).

Nakon obavješćivanja proizvođača i uzimajući u obzir njihove primjedbe (ako postoje), EOTA službeno donosi nacrt EAD-a i podnosi ga Komisiji. Komisija mora dostaviti svoja opažanja u roku od 15 radnih dana. EOTA zatim mora u skladu s time izmijeniti nacrt EAD-a i poslati pretpostavljeni konačni EAD proizvođaču i Komisiji (Prilog II. faza 7.). ETA se potom može izdati.

Čim RTAB izda prvi ETA na temelju pretpostavljenog konačnog EAD-a, taj se EAD po potrebi prilagođava na temelju stečenog iskustva. Tek nakon toga EOTA donosi konačni EAD i šalje ga Komisiji zajedno s prijevodom njegova naziva na sve službene jezike EU-a radi objave njegove upute u *Službenom listu Europske unije* (Prilog II. faza 8.).

⁶ Tajništvo zapošljava četiri člana osoblja u punom radnom vremenu: glavnog tajnika, voditelja projekta, tehničkog asistenta i tajnika.

⁷ Dionička savjetodavna skupina sastaje se jedanput godišnje ili, ako je to potrebno, u bilo kojem drugom trenutku te daje preporuke Izvršnom odboru o sljedećim stavkama: ulozi EOTA-e u provedbi Uredbe o građevnim proizvodima, postupcima izrade europskih dokumenata za ocjenjivanje i europskih tehničkih ocjena, sustavima kvalitete i postupcima kojima se promiče veća učinkovitost i pruža bolja usluga industriji, povratnim informacijama o zadacima TAB-ova, međunarodnom priznavanju i priznavanja dionika, partnerstvima s drugim organizacijama te savjete o pravnoj održivosti i financijskoj stabilnosti.

⁸ Riječ je o „TAB-ovima sudionicima”.

Izdaje se prva ETA i proizvod može dobiti oznaku CE na ovoj ETA-i u očekivanju navođenja EAD-a u *Službenom listu Europske unije*.

2.4.2. Upotreba i pretvaranje dokumenata u okviru Direktive o građevnim proizvodima

Prije stupanja na snagu Uredbe o građevnim proizvodima europska tehnička odobrenja izdavala su se u okviru Direktive o građevnim proizvodima.

U skladu s Direktivom o građevnim proizvodima (članak 9.) europska tehnička odobrenja temeljila su se na smjernicama za europska tehnička odobrenja (ETAG) ili na „zajedničkom razumijevanju postupaka odobrenja” (engl. *common understandings of approval procedures* (CUAP))⁹. Europska tehnička odobrenja imala su rok valjanosti od najviše 5 godina¹⁰, što znači da takvi dokumenti ne mogu ostati u upotrebi (kao temelj za sastavljanje izjave o svojstvima) nakon 1. srpnja 2018.

Jedini način na koji bi CUAP-ovi mogli prijeći iz Direktive o građevnim proizvodima u Uredbu o građevnim proizvodima bio je izradom EAD-ova na temelju tehničkog sadržaja CUAP-ova, pod uvjetom da su bili ažurirani. Europska tehnička odobrenja izdana na temelju CUAP-ova morala su biti zamijenjena europskim tehničkim ocjenama na temelju EAD-a do 30. lipnja 2018.

U slučaju EAD-ova u članku 66. stavku 3. navodi se da se smjernice za europska tehnička odobrenja „mogu upotrebljavati kao” EAD-ovi, kao temelj za izdavanje ETA-ova u okviru Uredbe o građevnim proizvodima pod uvjetom da sadržavaju sve elemente potrebne za EAD-ove u skladu s člankom 24. Uredbe o građevnim proizvodima te pod uvjetom da njihov tehnički sadržaj u međuvremenu nije zastario. Zahvaljujući razvoju novih metoda i kriterija ocjenjivanja u okviru Uredbe o građevnim proizvodima, smjernice za europska tehnička odobrenja postale su zastarjele i postupno su konvertirane u EAD-ove. Trenutačno je 12 smjernica za europska tehnička odobrenja (sa svim svojim dijelovima) konvertirano i navedeno u *Službenom listu Europske unije* do lipnja 2019., dok je 14 takvih smjernica bilo postupku konverzije.

2.5. Financiranje EOTA-e

U Uredbi o građevnim proizvodima utvrđeni su mehanizmi financiranja EOTA-e i njezini zadaci koji se financiraju.

Člankom 20. stavkom 2. predviđeno je da „TAB-ovi, zajedno s organizacijom TAB-ova, snose sve troškove razvoja i donošenja europskih dokumenata za ocjenjivanje”. U skladu s člankom 31. stavkom 5., „[d]ržave članice jamče da TAB-ovi pridonose financijskim sredstvima i ljudskim resursima organizacije TAB-ova.”

Međutim, s obzirom na ulogu EOTA-e u usklađenom sustavu za građevne proizvode u članku 31. stavku 2. utvrđeno je da se EOTA „smatra [...] tijekom sukladno cilju od općeg europskog interesa unutar značenja članka 162. Uredbe Komisije (EZ, Euratom)

⁹ Načelo CUAP-ova razvijeno je u okviru EOTA-e u skladu s Direktivom o građevnim proizvodima kako bi pružalo jasnu osnovu za izdavanje europskih tehničkih odobrenja u slučajevima predviđenima člankom 9. stavkom 2. Direktive o građevnim proizvodima ako se to nije moglo učiniti primjenom smjernica za europska tehnička odobrenja.

¹⁰ U skladu s člankom 8. stavkom 4. Direktive o građevnim proizvodima.

br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica”.

Prema tome, „[o]rganizaciji TAB-ova može se odobriti financiranje Unije radi izvršenja zadataka navedenih u članku 31. stavku 4.” u skladu s odredbama članaka 32. i 33., članka 34. stavka 1. i članka 35. Uredbe o građevnim proizvodima.

U praktičnom smislu to znači da se financijska sredstva EOTA-e razmjenjuju između TAB-ova, uz potporu Europske komisije te da proizvođači ne snose nikakve troškove razvoja i donošenja EAD-ova. Međutim, proizvođači TAB-ovima plaćaju naknade za izdavanje ETA-ova, koje se naknade razlikuju od jednog TAB-a do drugog.

EOTA stavlja sredstva za izradu EAD-a na raspolaganje odgovornom TAB-u i TAB-ovima sudionicima.

3. Glavni zaključci

3.1. Rad EOTA-e

3.1.1. Aktivnosti

Aktivnosti EOTA-e podijeljene su na četiri radna paketa.

1. radni paket – Tajništvo. U tom paketu nastaju najveći troškovi u obliku naknada za osoblje. Tajništvo koordinira i pruža potrebnu potporu za postupke utvrđene u članku 21. i Prilogu II. Uredbi o građevnim proizvodima.

2. radni paket povezan je sa sastancima tijela i radnih skupina EOTA-e,

3. radni paket je temeljna aktivnost u smislu izrade EAD-ova. Tijekom posljednje 3 godine predstavljao je 41 % radnih dana.

Četvrti radni paket odnosi se na pružanje potpore stručnim službama ili ostalim vrstama aktivnosti potpore. Predstavlja najmanji dio ukupnih radnih dana.

Sve navedene aktivnosti sufinancirane su bespovratnim sredstvima koje je EU dodijelio EOTA-i.

Tablica 1. – Aktivnosti EOTA-e predviđene proračunom po radnom paketu, u radnim danima i kao postotak (2013. – 2018.):

Proračun u radnim danima*	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
RP1 – Tajništvo	602 – 85 %	687 – 49 %	693 – 61 %	770 – 41 %	1001 – 50 %	900 – 52 %
RP2 – Sastanci	51 – 7 %	89 – 6 %	160 – 14 %	153 – 8 %	197 – 10 %	242 – 14 %
RP3 –	51 – 7 %	614 – 44 %	239 – 21 %	912 – 49 %	784 – 40 %	602 – 34 %

Izrada EAD-ova						
RP4 – Potpora	0 – 0 %	0 – 0 %	42 – 4 %	41 – 2 %	0 – 0 %	0 – 0 %
Ukupno	705	1 391	1 134	1 876	1 982	1 744

Izvor: ugovori o bespovratnim sredstvima za razdoblje 2013. – 2018.

* radni dani prilagođeni 12-mjesečnom ekvivalentu za 2013. i 2014. kako bi se omogućila usporedba s kasnijim godinama

3.1.2. Izrada europskih dokumenata za ocjenjivanje

EOTA je do 31. prosinca 2018. donijela 324 EAD-a.

Od toga njih 217 navedeno je u *Službenom listu Europske unije*, dok se preostalih 107 obrađuje u svrhu navođenja.

Od 217 navedenih EAD-ova njih 20 odnosi se na zamijenjene EAD-ove (kojim su zamijenjeni prethodno navedeni EAD-ovi). Stoga je ukupni neto broj EAD-ova navedenih u posljednjem krugu objave u *Službenom listu Europske unije* u 2018. iznosio 197. Tijekom posljednje 3 godine, ako se postupak može smatrati u potpunosti provedenim, u *Službenom listu Europske unije* naveden je prosječno 61 EAD godišnje.

Tablica 2. – Broj donesenih i navedenih EAD-ova godišnje (2013. – 2018.):

Godina	Doneseni EAD-ovi	Navođenja EAD-ova u <i>Službenom listu</i> *	EAD-ovi navedeni u <i>Službenom listu</i> **
2014.	24	0	0
2015.	47	19	14
2016.	107	65	53
2017.	53	70	67
2018.	93	63	63
Ukupno	324	217	197
* uključujući zamijenjene EAD-ove			
** ne uključujući zamijenjene EAD-ove			

Navedeni EAD-ovi mogu se podijeliti u dvije kategorije: EAD-ovi koje proizlaze iz konverzije dokumenata na temelju Direktive o građevnim proizvodima (ETAG-ovi ili CUAP-ovi¹¹) ili novi EAD-ovi. Većina navedenih EAD-ova temelji se na dokumentima izrađenima tijekom razdoblja valjanosti Direktive o građevnim proizvodima (57 %).

¹¹ Zajedničko razumijevanje postupaka odobrenja – ovaj se pojam nije pojavio u Direktivi o građevnim proizvodima, već je razvijen unutar EOTA-e kako bi se zajamčila jasna osnova za izdavanje europskih tehničkih odobrenja u slučajevima

Tablica 3. – Tipologija navedenih EAD-ova na godišnjoj osnovi (2015. – 2018.):

Godina	2015.	2016.	2017.	2018.	Ukupno
EAD-ovi koji se temelje na ETAG-ovima	0	3	10	3	16
EAD-ovi koji se temelje na CUAP-ovima	18	34	32	24	108
Novi EAD-ovi	1	28	28	36	93
Ukupno	19	65	70	63	217

Većina od 93 nova EAD-a ne odnosi se na nove proizvode koji ulaze na tržište, već na proizvode koji su djelomično obuhvaćeni postojećom normom ili EAD-om (što je često posljedica konverzije ETAG-ova ili CUAP-ova). Ti „novi” EAD-ovi obuhvaćaju samo jednu/dvije dodatne ključne značajke ili se odnose na nešto šire područje primjene ili dodatne namjene¹² u usporedbi s postojećim usklađenim tehničkim specifikacijama.

107 EAD-ova koji su doneseni, ali još nisu navedeni, obuhvaćaju:

- EAD-ove u očekivanju reakcije EOTA-e nakon primjedbi Komisije¹³;
- EAD-ove u očekivanju navođenja nakon konačnog donošenja¹⁴; i
- EAD-ove koje je Komisija odbila jer nisu u skladu s člankom 19. stavkom 1.

Prilagođavanje dokumenata u skladu s primjedbama Komisije može potrajati, zbog čega je mnogo dokumenata i dalje u postupku. EAD-ovi koje je donijela EOTA i dalje zahtijevaju znatan broj tehničkih i pravnih primjedbi Komisije. Zbog toga došlo je do povećanja broja EAD-ova koje je EOTA donijela, ali koji još nisu navedeni.

EAD-ovi po područjima proizvodima:

Navedeni EAD-ovi ne obuhvaćaju svih 36 područja proizvoda (koja obuhvaćaju 35 utvrđenih u Prilogu IV. Uredbi o građevnim proizvodima¹⁵, plus dodatno „drugo” područje koje proizlazi iz članka 29. stavka 1.), nego samo njih 28.

Grafikon 1. – Navedeni EAD-ovi po glavnim područjima proizvoda (više od 5 % svih EAD-ova):

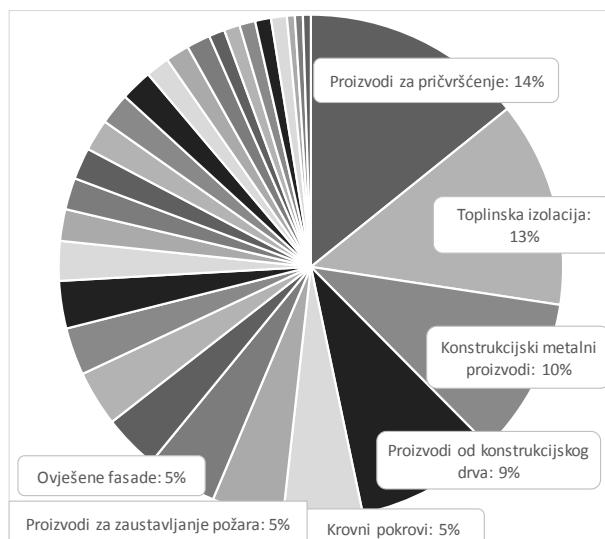
predviđenima u članku 9. stavku 2. Direktive o građevnim proizvodima ako se to ne može provesti primjenom smjernica za europska tehnička odobrenja.

¹² Ovo je pitanje osobito obrađeno u okviru pitanja relevantnosti (vidjeti odjeljak 4.3.).

¹³ U fazi 7.(c) ili 8. fazi postupka iz Priloga II.

¹⁴ U fazi 8., u kojoj se često čini da primjedbe Komisije u fazi 7.(c) nisu uzete u obzir i da je potrebno dodatno ocjenjivanje.

¹⁵ Područja proizvoda navedena u Prilogu IV. Uredbi o građevnim proizvodima navedena su u prilogu.

Približno polovina svih navedenih EAD-ova izrađena je samo u četirima područjima proizvoda:

- 14,2 % u području proizvoda za pričvršćenje (područje 33.);
- 13,2 % u području proizvoda za toplinsku izolaciju. Spregnuti izolacijski sklopovi/sustavi (područje 4.);
- 10,1 % u području konstrukcijskih metalnih proizvoda i pomoćnih dijelova (područje 20.) i
- 9,1 % u području proizvoda od konstrukcijskog drva/elementa i pomoćnih dijelova (područje 13.).

U sljedećim područjima nije naveden nijedan EAD: 10. (pričvršćena protupožarna oprema); 11. (sanitarni uređaji); 24. (agregati); 25. (građevni adhezivi); 27. (uređaji za grijanje prostora); 30. (proizvodi od ravnog stakla, profiliranog stakla i staklenih blokova) i 31. (kabeli za struju, kontrolu i komunikacije).

EAD-ovi po odgovornom TAB-u:

Ukupno 29 od 49 TAB-ova izradilo je EAD-ove u okviru uloge „odgovornog TAB-a”. Ukupno 20 TAB-ova nije izradilo nijedan EAD, dok njih 23 nisu izradila nijedan EAD naveden u *Službenom listu Europske unije*.

Vrlo mali broj TAB-ova izrađuje EAD-ove. Kako je prikazano u tablici u nastavku, dva TAB-a izradila su približno 50 % ukupnog broja navedenih EAD-ova. To su DIBt¹⁶ (Njemačka), koji je izradio 38 % svih navedenih EAD-ova te OIB¹⁷ (Austrija), koji je izradio njih 13 %.

Tablica 4. – Broj donesenih i navedenih EAD-ova, po odgovornom TAB-u, 2013. – 2018.
(ne uključujući TAB-ove koji nisu izradili nijedan EAD):

¹⁶ Deutsches Institut für Bautechnik.

¹⁷ Österreichisches Institut für Bautechnik.

Odgovorni TAB	Zemlja	Doneseni EAD-ovi	Navedeni EAD-ovi	Udio navedeni EAD-ova
DIBt	Njemačka	107	83	38,2 %
OIB	Austrija	46	28	12,9 %
ETA-DK	Danska	34	18	8,3 %
TSUS	Slovačka	12	11	5,1 %
TZUS	Češka	13	10	4,6 %
ITeC	Španjolska	14	10	4,6 %
Eurofins	Finska	10	8	3,7 %
RISE Certif.	Švedska	6	6	2,8 %
CSTB	Francuska	10	5	2,3 %
BM Trada	UK	8	5	2,3 %
UBAtc	Belgija	13	4	1,8 %
BBA	UK	6	4	1,8 %
LNEC	Portugal	4	4	1,8 %
ITC	Italija	4	3	1,4 %
ITB	Poljska	8	2	1,4 %
KIWA	Nizozemska	7	2	1,4 %
ZAG	Slovenija	3	2	1,4 %
CEREMA	Francuska	2	2	1,4 %
IETcc	Španjolska	2	2	1,4 %
SINTEF	Norveška	2	2	1,4 %
SKG-IKOB	Nizozemska	2	1	0,5 %
TECNALIA	Španjolska	2	1	0,5 %
ICECON	Rumunjska	1	1	0,5 %
ICiMB	Poljska	1	1	0,5 %
ITECONS	Portugal	1	1	0,5 %
STC	Italija	1	1	0,5 %
FM App	UK	2	0	0,5 %
CPC	Turska	2	0	0,5 %
IBDIM	Poljska	1	0	0,5 %
Ukupno		324	217	

Šest TAB-ova izradilo je 74 % svih navedenih EAD-ova, dok je 23 TAB-ova izradilo preostalih 26 %.

Dvadeset TAB-ova (40 % svih TAB-ova) još nije donijelo nijedan EAD.

3.1.3. Izdavanje ETA-ova

ETA-ovi se izdaju na zahtjev proizvođača na temelju EAD-ova.

TAB-ovi su između 2013. i 2018. izdali 6 240 ETA-ova. Broj izdanih ETA-ova povećava se iz godine u godinu.

Tablica 5. – Broj ETA-ova godišnje (2013. – 2018.):

Godina	Izdani ETA-ovi
2013.	23
2014.	643
2015.	926
2016.	1 262
2017.	1 576
2018.	1 810
Ukupno	6 240

U skladu s Uredbom o građevnim proizvodima ETA-ovi se u načelu temelje na EAD-ovima. Kako je objašnjeno u odjeljku 2.4.2., kako bi se osigurao prijelaz s Direktive o građevnim proizvodima na Uredbu o građevnim proizvodima, ETA-ovi se izdaju i na temelju ETAG-ova ili EAD-ova kojima se konvertiraju ETA-ovi ili EAD-ova kojima se konvertiraju CUAP-ovi.

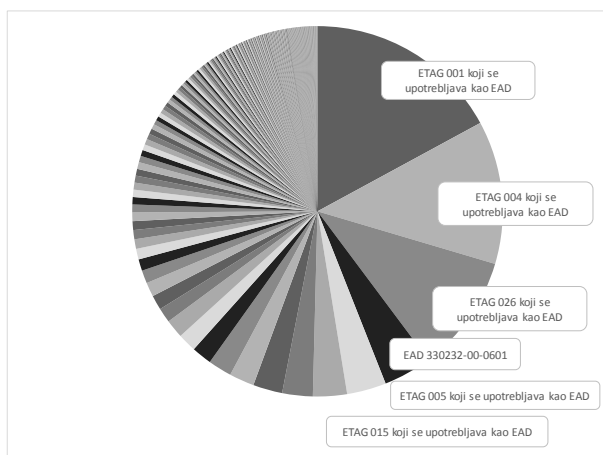
Tablica 6. – Broj ETA-ova na temelju osnove (2013. – 2018.):

ETA-ovi koji se temelje na	Broj izdanih ETA-ova	Postotak izdanih ETA-ova
ETAG-ovima ili EAD-ovima kojima se konvertiraju ETAG-ovi	4 873	78 %
EAD-ovima kojima se konvertiraju CUAP-ovi	817	13 %
novim EAD-ovima	550	9 %
Ukupno	6 240	100 %

Kako je prikazano u prethodnoj tablici, 91 % ETA-ova izdano je na temelju dokumenata sa sadržajem iz prethodnog razdoblja primjene Direktive o građevnim proizvodima, dok se samo 9 % ETA-ova temelji na novim EAD-ovima. Kako je prethodno navedeno, velika većina ETA-ova koji se temelje na novim EAD-ovima ne odnosi se na nove proizvode na tržištu, nego na mala odstupanja od usklađenih normi (ili drugih EAD-ova).

Tri dokumenta (ETAG 001 o metalnim sidrima za uporabu u betonu, ETAG 004 o sklopovima za vanjsku toplinsku izolaciju sa žbukom i ETAG 026 o proizvodima za zaustavljanje požara i za sprečavanje širenja) bila su osnova za više od trećine svih ETA-ova. Ako se dodaju EAD 330232 (koji je jedan od tri EAD-a kojima se konvertira ETAG 001), ETAG 005 o krovnim brtvenim sklopovima koji se nanose u tekućem stanju i ETAG 015 o trodimenzionalnim pločama za zabijanje čavala, tih šest dokumenata pokriva 50 % izdanih ETA-ova.

Grafikon 2. – ETA-ovi po dokumentima na kojima se temelje (2013. – 2018.):

Uzimajući u obzir široku rasprostranjenost proizvoda obuhvaćenih s navedenih šest dokumenata i njihovu stabilnost zbog njihove neprestane primjene od devedesetih godina 20. stoljeća, Komisija bi mogla primijeniti članak 19. stavak 1. Uredbe o građevnim proizvodima, čime se pruža mogućnost upotrebe EAD-ova kao osnove za zahtjeve za normizaciju.

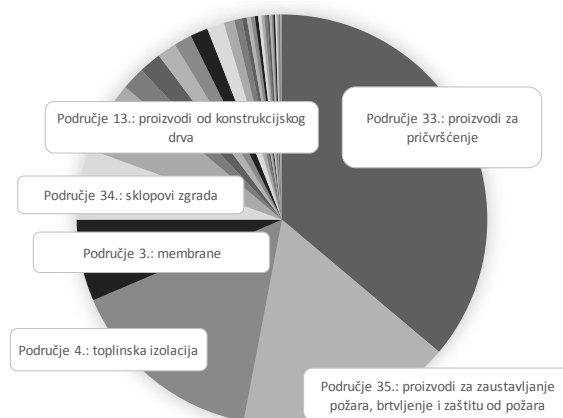
ETA-ovi po području proizvoda:

Interes proizvođača za ETA-ove usmjeren je na nekoliko područja proizvoda. Dvije trećine od 6 240 ETA-ova odnose se na samo tri područja proizvoda definirana Prilogom IV. Uredbi o građevnim proizvodima:

- područje 33.: proizvodi za pričvršćenje (36 %);
- područje 35.: proizvodi za zaustavljanje požara, brtvljenje i zaštitu od požara; proizvodi za zaustavljanje požara (17 %) i
- područje 4.: proizvodi za toplinsku izolaciju: spregnuti izolacijski sklopovi/sustavi (15 %).

Nadalje, više od 85 % ETA-ova izdanih u tim trima područjima proizvoda temelji se na ETAG-ovima ili EAD-ovima kojima se konvertiraju ETAG-ovi.

Grafikon 3. – ETA-ovi prema području proizvoda (2013. – 2018.):

Ako im se pribroje područje 3. (membrane, uključujući i nanijete u tekućem stanju, i sklopovi), područje 34. (sklopovi i jedinice zgrada i predgotovljeni elementi) i područje 13. (proizvodi od konstrukcijskog drva/elementi i pomoćni dijelovi), tih šest područja istaknutih u prethodnoj tablici čini 86 % izdanih ETA-ova. Usporedbe radi, ostalih 30 područja čini samo 14 %.

To bi mogao biti dodatni argument za moguću primjenu članka 19. stavka 4. Uredbe o građevnim proizvodima i pripremu zahtjeva za normizaciju.

U sljedećim proizvodnim područjima nije izdan nijedan ETA (zbog čega u *Službenom listu Europske unije* nije naveden nijedan EAD): područje 11. (sanitarni uređaji); područje 24. (agregati); područje 27. (uređaji za grijanje prostora) i područje 31. (kabeli za struju, kontrolu i komunikacije).

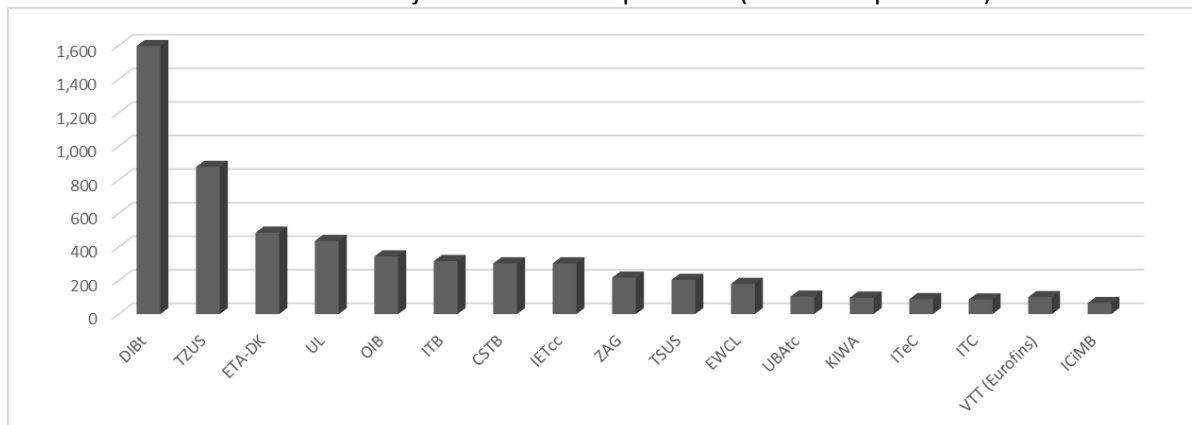
ETA-ovi po zemlji

Od 2013. nadalje TAB-ovi koji se nalaze u Njemačkoj izdali su 26 % ETA-ova, TAB-ovi u Češkoj Republici izdali su 14 %, a TAB-ovi u Ujedinjenoj Kraljevini izdali su 12 % ETA-ova. Navedene tri zemlje izdale su polovinu svih europskih tehničkih odobrenja.

Za Njemačku to predstavlja aktivnost jedinog TAB-a (DIBt). Za Češku to je većinom rezultat aktivnosti glavnog TAB-a, TZUS-a¹⁸. Situacija je različita za Ujedinjenu Kraljevinu, u kojoj je aktivno svih osam TAB-ova.

¹⁸ Technický a zkušební ústav stavební Praha.

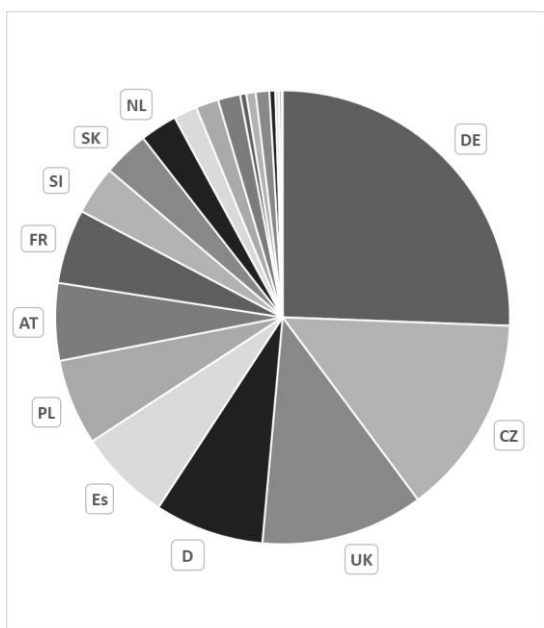
Grafikon 4. – Broj ETA-ova izdanih po TAB-u (više od 50 po TAB-u):

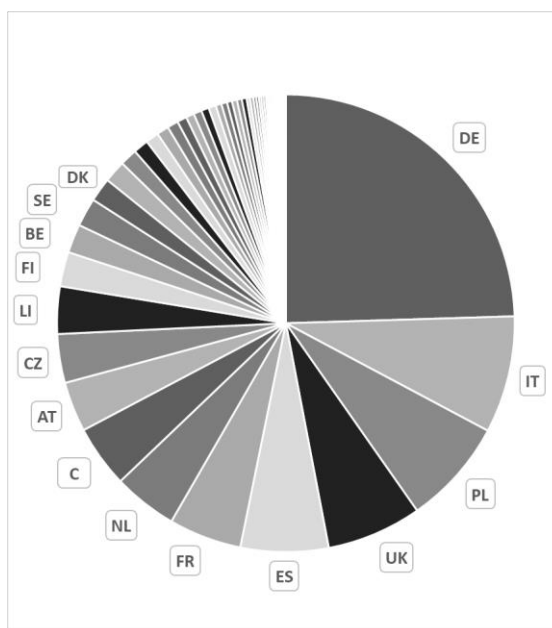
Proizvođači koji posjeduju ETA dolaze iz 66 različitih zemalja diljem svijeta. Glavni nositelji iz trećih zemalja dolaze iz Kanade (34), Indije (24) Tajvana (24), SAD-a (21) i Ujedinjenih Arapskih Emirata (20). Svih ostalih 29 trećih zemalja posjeduje po manje od 15 ETA-ova.

Unutar EU-a podaci o zemlji nositelja ETA-e (proizvođač) ne moraju nužno odgovarati zemlji izdavanja ETA-a (TAB). Na primjer, češka društva drže 3 % ETA-ova, dok češki TAB-ovi izdaju 14 % ETA-ova. Isto tako, društva iz Ujedinjene Kraljevine drže 7 % ETA-ova, TAB-ovi iz Ujedinjene Kraljevine izdali su njih 12 %, dok danska društva drže 2 % ETA-ova, a danski TAB izdao je njih 8 %. S druge strane, talijanska društva drže 8 % ETA-ova, dok su talijanski TAB-ovi izdali 2 % ETA-ova.

Grafikon 5. – ETA-ovi po zemlji TAB-a koji ih je izdao: nositelja:

Grafikon 6. – ETA-ovi prema zemlji nositelja:

3.2. Proračun

3.2.1. Sredstva za financiranje EOTA-e

U skladu s člankom 33. Uredbe o građevnim proizvodima Europska komisija dodijelila je bespovratna sredstva za operativne troškove EOTA-e koja pokrivaju znatan dio (40 – 50 %) njezinih troškova, uključujući troškove izrade EAD-ova

Tablica 7. – Izvori financiranja EOTA-e, 2013. – 2018. (u EUR i udio sredstava EU-a):

Izvor	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Primljene članarine	487 321	757 308	760 681,80	665 047,14	879 917,69	886 483,01
Primljena bespovratna sredstva Europske komisije	183 790	336 612	440 000	533 133,78	570 000	550 000
Ukupno	671 111	1 093 920	1 200 681,80	1 198 190,92	1 449 917,69	1 436 483,01
Udio financiranja Europske komisije	27 %	31 %	37 %	44 %	39,31 %	38,29 %

3.2.2. Naknada troškova EAD-ova

Osnovna aktivnost EOTA-e jest izrada EAD-ova, za koju EOTA financira svaki RTAB. Kada EOTA donosi EAD, odgovorni TAB Tajništvu EOTA-e potvrđuje koji su TAB-ovi sudjelovali u njegovoj razvoju. Nadležni TAB-ovi koji sudjeluju u tom postupku ispunjavaju tablicu s podacima o utrošenom vremenu i putovanjima kao dokaz aktivnosti koja je prihvatljiva za povrat sredstava iz fondova EOTA-e. Prosječan broj radnih dana za izradu EAD-a dogovoren je unutar TAB-ova i razlikuje se ovisno o tome je li TAB bio odgovoran ili je imao ulogu sudionika. Međutim, taj prosječan broj radnih dana ne odgovara ulaganju TAB-ova u stvarnom vremenu tijekom izrade novog EAD-a koji je sastavljen na temelju već postojećih EAD-ova i ne zahtijeva nove metode ocjenjivanja.

Voditelji, članovi projektnih timova (PT-ovi)¹⁹ i ostale uključene skupine Tajništvu EOTA-e dostavljaju tablicu u kojoj su utvrđeni broj radnih dana i pojedinosti o putovanjima. Voditelji Tajništvu dostavljaju popis sudionika na sastancima održanima tijekom izvještajnog tromjesečja.

Naknada za radne dane EOTA-e izračunava se prema zemlji podrijetla predmetnih TAB-ova, uzimajući u obzir poredbene razine cijena iz 2013. koje objavljuje Eurostat.

Putni troškovi nadoknađuju se:

¹⁹ Koja je operativna razina radnih skupina.

- sudionicima sastanaka projektnih timova EOTA-e, radnih skupina i ostalih skupina EOTA-e;
- službenicima EOTA-e koji sudjeluju na sastancima statutarnih tijela EOTA-e;
- članovima Izvršnog odbora koji sudjeluju na sjednici Izvršnog odbora i
- sudionicima ostalih sastanaka u interesu EOTA-e (nakon prethodne suglasnosti Izvršnog odbora).

Kada se održava sastanak projektnog tima ili radne skupine, samo jedna osoba za svaki TAB ispunjava uvjete za povrat putnih troškova, uključujući sve stručnjake koji sudjeluju u ime tog TAB-a.

Na troškove smještaja i lokalnog prijevoza na lokaciji sastanka primjenjuje se paušalni iznos od 150 EUR po noćenju. Nadoknađuju se troškovi zrakoplovnih karata i karata za vlak u skladu sa stvarnim troškovima.

Računi se međusobno znatno razlikuju između TAB-ova u pogledu informacija koje sadržavaju o radnom vremenu utrošenom na izradu EAD-a. To ne omogućuje točnu usporedbu obavljenog rada i zahtjeva za naknadu TAB-ova, što dovodi do nedostatka transparentnosti s obzirom na to da se troškovi koje potražuju različiti RTAB-ovi za izradu EAD-ova ne mogu jednostavno usporediti i analizirati. Komisija surađuje s EOTA-om radi uvođenja veće transparentnosti i odgovornosti u pogledu nadoknade tih troškova na temelju stvarnog vremena uloženog u izradu (ili izmjene) svakog EAD-a.

4. Ocjenjivanje EOTA-e u obavljanju njezinih zadataka

4.1. Djelotvornost

U ovom se odjeljku analizira u kojoj je mjeri pristup koji se temelji na EOTA-i pridonio unutarnjem tržištu građevnih proizvoda i u kojoj je mjeri ispunila svoje posebne ciljeve. Utvrđeni su i željeni i neželjeni učinci.

4.1.1. Provedba članka 29. Uredbe o građevnim proizvodima o imenovanju, nadziranju i ocjenjivanju TAB-ova i članka 30. Uredbe o građevnim proizvodima o zahtjevima za TAB-ove:

Nakon potpune primjene Uredbe o građevnim proizvodima za osnivanje TAB-ova bilo je potrebno određeno vrijeme. Na dan 31. prosinca 2018. ukupno 21 država članica i tri zemlje izvan EU-a (Švicarska, Norveška i Turska) imenovale su TAB-ove. U Bugarskoj, Estoniji, Grčkoj, Mađarskoj, Latviji, Malti i Luksemburgu ne postoje TAB-ovi, zbog čega proizvođači iz tih zemalja svoje zahtjeve moraju uputiti TAB-ovima koji se nalaze u drugim zemljama. To može imati jasan učinak na njihov pristup alternativnom pristupu EOTA-e, ako ništa drugo, s jezičnog stajališta. Međutim, tih sedam zemalja drži 150 ETA-ova, osim Malte, koja nema nijedan²⁰.

²⁰ Grčka: 63; Mađarska: 31; Latvija: 21; Estonija: 20; Bugarska: 11 i Luksemburg: 4.

Od svih se TAB-ova očekuje da ispunjavaju zahtjeve iz tablice 2. Priloga IV. koji se odnose na njihovu nadležnost za provedbu analize rizika, određivanje tehničkih kriterija, određivanje metoda ocjenjivanja, određivanje posebnog nadzora tvorničke proizvodnje, ocjenjivanje proizvoda i opće upravljanje. Nakon što zemlja sudionica imenuje TAB, Komisija provjerava njegovu stručnost uvidom u informacije koje je ta zemlja dostavila na popisu deset pitanja koji je naveden u smjernicama za ocjenjivanje TAB-ova donesenima 2015.²¹.

Važno je napomenuti da su glavni aktivni TAB-ovi (osim njemačkog DIBt-a i austrijskog OIB-a) ujedno i prijavljena tijela u okviru Uredbe o građevnim proizvodima. Stoga se njihov položaj na tržištu poboljšava činjenicom da proizvođaču mogu ponuditi „sva rješenja na jednom mjestu” (izdavanje ETA-a i daljnje obavljanje zadataka ocjenjivanja i provjere stalnosti svojstava proizvoda).

4.1.2. Provedba članka 31. Uredbe o građevnim proizvodima o koordinaciji TAB-ova

U studiji je, ponajprije na temelju razgovora s predstavnicima TAB-ova i proizvođačima koji su primili ETA-ove za svoje proizvode, donesen zaključak da EOTA ispunjava cilj utvrđen u članku 31. stavku 1. Uredbe o građevnim proizvodima i da provodi sve zadatke utvrđene u članku 31. stavku 4. Međutim, studija je pokazala da postoji prostor za poboljšanje, osobito na razini komunikacije i suradnje među TAB-ovima. Čini se da je došlo do određene napetosti između koordinacije i tržišnog natjecanja među TAB-ovima, što dovodi do određenog preklapanja i udvostručavanja u rezultatima TAB-ova. U studiji preporučuje se i bolje praćenje rokova (vremena isporuke) i pojašnjenje uloga u sustavu EOTA-e.

4.1.3. Kvaliteta EAD-ova

Sadržaj EAD-a definiran je u članku 24.

EOTA je zamijenila bivšu Europsku organizaciju za tehnička odobrenja (uspostavljenu Direktivom o građevnim proizvodima) te je, kako je navedeno u Izvješću o provedbi Uredbe o građevnim proizvodima iz 2016.²², promjena paradigme iz Direktive o građevnim proizvodima u Uredbu o građevnim proizvodima, odnosno prijelaz s „odobrenja proizvoda” na „ocjenjivanje svojstava”, bila glavni izazov za izradu i donošenje EAD-ova.

Nakon što je Komisija utvrdila format europske tehničke ocjene iz 2013.²³, EOTA i Komisija tijekom 2015. postigle su usklađenost o formatu EAD-a. To je dovelo do prve objave upućivanja na EAD-ove u *Službenom listu Europske unije* u srpnju 2015. Komisija je zatim 2016. izradila detaljne smjernice o formatu EAD-ova na temelju iskustva stečenog u tim postupcima. To je dovelo do postupnog i znatnog povećanja broja EAD-ova dovršenih svake godine i potom navedenih u *Službenom listu Europske unije* s 14, koliko je iznosio 2015., na 63 tijekom 2018.

U skladu s postojećim sustavom Komisija komentira sadržaj EAD-ova tek nakon što ih odobri Tehnički odbor EOTA-e (vidjeti odjeljak 2.4.1.). Komisija u prosjeku utvrđuje 30 pitanja koja

²¹ Dostupno na poveznici:

<https://www.eota.eu/ckfinder/userfiles/files/CPR%20Guidelines%20for%20the%20evaluation%20of%20TABs.pdf>.

²² Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Uredbe (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ, COM/2016/0445 final, 7.7.2016.

²³ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1062/2013, SL L 289, 31.10.2013., str. 42. – 43.; taj se akt temelji na članku 26. stavku 3. Uredbe o građevnim proizvodima.

zahtijevaju prilagodbu u određenom nacrtu EAD-a koji je predložila EOTA. EOTA prihvaća 90 % primjedbi (konkretno TAB-ova koji sastavljaju EAD-ove), što upućuje na ograničenu prethodnu kontrolu kvalitete dokumenata podnesenih Komisiji. Zbog te situacije dolazi do većih kašnjenja u navođenju EAD-ova, osobito zbog toga što je za ispravljanje nekih pitanja (npr. točno područje primjene, nepotrebne odredbe o identifikaciji proizvoda u EAD-ovima, nadzor tvorničke proizvodnje ili zadatak za NB-ove) potrebna dulja razdoblja analize.

Komisija je izradila kontrolni popis za poboljšanje kvalitete EAD-ova koje je donijela EOTA u fazi 7., koju TAB-ovi upotrebljavaju od lipnja 2019.

Međutim, primjedbe Komisije nisu uvijek sustavno ugrađene prije izdavanja prvog ETA-a, što dovodi do situacija u kojima konačni EAD zahtijeva dodatna preispitivanja, čime se ponovno odgađa navođenje.

4.1.4. Usmjerenost na određena područja proizvoda

Izrada EAD-ova usmjerena je na sljedeća područja proizvoda:

- područje 33.: proizvodi za pričvršćenje (29 navedenih EAD-ova);
- područje 4.: proizvodi za toplinsku izolaciju (26 navedenih EAD-ova);
- područje 20.: konstrukcijski metalni proizvodi i pomoćni dijelovi (21 navedeni EAD);
- područje 13.: proizvodi od konstrukcijskog drva i pomoćni dijelovi (19 navedenih EAD-ova);
- područje 22.: krovni pokrovi, krovni svjetlici, krovni prozori i povezani sklopovi te pomoćni proizvodi (14 navedenih EAD-ova) i
- područje 9.: ovješene fasade, obloge, zabrtvljene staklene konstrukcije (12 navedenih EAD-ova).

Valja napomenuti da se ta područja proizvoda ne odnose nužno na najinovativnije proizvode. To su ujedno područja u kojima su relevantni ETAG-ovi razvijeni u skladu s Direktivom o građevnim proizvodima, a mnogi od tih EAD-ova varijante su tih ETAG-ova.

U drugim je područjima proizvoda u *Službenom listu Europske unije* navedeno manje od 10 EAD-ova, a za sedam obitelji proizvoda nije naveden nijedan EAD.

4.1.5. Usmjerenost na određene TAB-ove

Od 49 TAB-ova samo je njih 29 primilo zahtjeve proizvođača za početak izrade EAD-ova.

Kao što je prethodno spomenuto, mali broj TAB-ova vrlo aktivno izrađuje EAD-ove. To su: DIBt, OIB i ETA-DK²⁴ (jedini TAB-ovi za Njemačku, Austriju i Dansku), koji su izradili 59 % svih navedenih EAD-ova

S druge strane, 40 % TAB-ova nije primilo nijedan zahtjev proizvođača.

Pojavila se određena razina specijalizacije. Čini se da određeni glavni TAB privlači najveći udio zahtjeva proizvođača za određena područja proizvoda. Na primjer, u području proizvoda

²⁴ ETA-Danska.

33. (proizvodi za pričvršćenje) 25 od 40 EAD-ova izradio je DIBt (63 %), dok je samo šest drugih TAB-ova izradilo EAD-ove (37 %) u tom proizvodnom području.

Isto tako, čini se da proizvođači obično podnose svoj zahtjev za ETA na TAB-u koji je izradio relevantni EAD, potencijalno zbog razloga povezanih s povjerenjem. Stoga se specijalizacija na razini EAD-ova odražava na razini ETA-ova; na primjer, DIBt, OIB i ETA-DK izdali su 39 % svih ETA-ova. Danska sa svojim TAB-om ETA-DK predstavlja 8 % EAD-ova, a 8 % ETA-ove, dok Austrija s OIB-om predstavlja 6 % EAD-ova i ETA-ova.

To bi značilo da TAB-ovi koji razvijaju EAD-ove mogu imati konkurentsku prednost na tržištu ETA-ova.

Međutim, Njemačka i Češka Republika ne slijede isti obrazac. Iako je njemački DIBt izradio 38 % EAD-ova, njemački proizvođači drže samo 26 % ETA-ova, od kojih su trećinu izradili TAB-ovi iz drugih zemalja, što može ukazivati na to da klijenti DIBt-a najčešće upućuju svoje zahtjeve drugim TAB-ovima kada moraju odobriti troškove. Suprotan je slučaj prisutan u Češkoj, u kojoj TZUS ima udio od 5,6 % EAD-ova u usporedbi s 14 % ETA-ova, što pokazuje da TZUS može privući klijente iz drugih zemalja za izdavanje ETA-ova.

4.1.6. Usmjerenost EAD-ova i ETA-ova na temelju prošlih ETAG-ova

Kako je navedeno u odjeljku 3.1.3., postoji koncentracija izdanih ETA-ova u samo nekoliko područja proizvoda; 6 240 ETA-ova pripada samo trima područjima. Više od 85 % ETA-ova izdanih u tim trima područjima proizvoda temelji se na upotrebi ETAG-ova kao EAD-ova ili na EAD-ove kojima se konvertiraju ETAG-ovi. Osim toga, šest ETAG-ova²⁵, zajedno sa svojim konverzijama u EAD-ove, čini osnovu za približno 60 % svih izdanih ETA-ova.

Kako je navedeno u odjeljku 2.4.2., za prijelaz s Direktive o građenim proizvodima na Uredbu o građenim proizvodima zajedno s tehničkim razvojem metoda ocjenjivanja, bila je nužna konverzija ETAG-ova i CUAP-ova u EAD-ove. Danas se 91 % ETA-ova izdanih u skladu s Uredbom o građevnim proizvodima odredbama temelji na dokumentima koji potječu iz razdoblja primjene Direktive o građevnim proizvodima.

4.1.7. Širenje EAD-ova i ETA-ova

U više navrata paralelno se izrađuje nekoliko EAD-ova za iste vrste proizvoda (npr. u području prijanjajućih pričvrtnih elemenata). Kada bi se omogućilo njihovo donošenje, ti paralelni EAD-ovi doveli bi do nastanka ozbiljnih poteškoća za konkurentne proizvode, nesigurnosti u pogledu navedenih svojstava i nesigurnosti za korisnika proizvoda. Tim širenjem EAD-ova ujedno se promiče manje optimalna upotreba financijskih sredstava i ljudskih resursa EOTA-e i Komisije.

Taj je pristup ponekad opravdan na temelju pravila o povjerljivosti iz članka 20. stavka 1. točke (c) i Priloga II. Uredbi o građevnim proizvodima za „*zaštit[u] poslovne tajne i povjerljivosti*”. Međutim, nakon donošenja EAD-ovi postaju usklađene tehničke specifikacije s izravnim posljedicama i posljedicama na razini Europe za tržišno natjecanje i stavljanje na tržište relevantnih građevnih proizvoda. Stoga se odredbe o povjerljivosti uzimaju u obzir zajedno s drugim ključnim načelima koja bi mogla biti dovedena u pitanje njihovim slijepim primjenjivanjem. Trenutačno se s državama članicama i EOTA-om raspravlja o smjernicama

²⁵ ETAG 001, ETAG 004, ETAG 026, ETAG 005, ETAG 015, ETAG 029.

o postupku za izradu EAD-ova kako bi se izbjeglo njihovo neopravdano širenje, istodobno osiguravajući povjerljivost.

Jedan ETAG čini 24 % svih izdanih ETA-ova (1 490) (ETAG 001 koji se upotrebljava kao EAD i s njim povezane konverzije u EAD). Ukupno 13 EAD-ova (ili ETAG-ova koji se upotrebljavaju kao EAD-ovi) pojedinačno čine osnovu za više od 100 ETA-ova, pri čemu je svaki od 49 EAD-ova bio osnova za manje od 100 ETA-ova, a ostali su bili osnova za manje od 10 ETA-ova.

Osim toga, neki proizvodi koji su trenutačno na tržištu obuhvaćeni su dvama ETA-ovima jer se radi o sustavu za ubrizgavanje koji pripada području proizvoda za pričvršćenje (područje 33.) za koje je izdani prvi ETA na temelju ETAG-a 001-5 upotrijebljenog kao EAD, nakon čega je drugi ETA izdan na temelju EAD-a 331522-00-0601 (jedinog donesenog EAD-a) s neznatno različitim područjem primjene.

4.1.8. Prepreka za MSP-ove

Pristup EOTA-e za dodjelu oznaka CE koji je dostupan proizvođačima ima određenu cijenu. Iako trgovačka društva ne snose nikakve troškove za izradu EAD-ova, TAB-ovima plaćaju naknade za izdavanje ETA-a. Te naknade mogu biti visoke (24 000 do 36 000 EUR – više pojedinosti u odjeljku 4.2.3. o učinkovitosti), a ponekad se ulaganje ne može nadoknaditi povećanom potražnjom na tržištu. Nadalje, proizvođač nema jamstvo da EAD na kojem se temelji ETA ni u kojem trenutku neće biti zamijenjen novijom inačicom nakon zahtjeva drugog proizvođača za određene promjene, čime potencijalno mogu nastati dodatni troškovi.

Nastanak tih troškova i preuzimanje tih rizika izazovi su za mala i srednja poduzeća, osobito u području EAD-ova kojima se konvertiraju ETAG-ovi jer čine najveći udio ETA-ova, a time i predmetnih proizvođača.

Mali broj odgovora proizvođača koji su sudjelovali u studiji ukazuje na to da pristup EOTA-e dodjeljivanju oznaka CE mogu upotrebljavati veći proizvođači na način da im je dodijeljena konkurentna prednost nad njihovim konkurentima²⁶.

4.1.9. Djelovanje EOTA-e i TAB-ova pri izdavanju EAD-ova i ETA-ova:

Format europskih tehničkih ocjena donesen je u listopadu 2013., a format EAD-ova dovršen je u ožujku 2015. Unatoč tim ranim postignućima velika većina EAD-ova nije završena u roku utvrđenom u Prilogu II.

Razvija se informatički alat za bolju razmjenu informacija između EOTA-e i Komisije (za obavješćivanje o rokovima, evidentiranje svih provedenih koraka za izradu EAD-ova, informiranje o mogućim kašnjenjima itd.) i automatsko ažuriranje baze NANDO²⁷ pri navođenju EAD-a.

U skladu s postupkom utvrđenim u Prilogu II. Uredbi o građevnim proizvodima te s obzirom na bezuvjetnu obvezu iz članka 4. stavka 1., može biti opravdana dodjela oznake CE za

²⁶ Vidjeti studiju, str. 44.

²⁷ NANDO je informatički sustav prijavljenih i imenovanih organizacija prema novom pristupu dostupan u obliku internetske stranice kako bi proizvođači mogli pretraživati prijavljeno tijelo za svoje proizvode. NANDO se upotrebljava i za potrebe EOTA-e, odnosno za popisivanje EAD-ova navedenih u *Službenom listu Europske unije* i TAB-ova koje su imenovalе države članice.

proizvod koji se temelji na EAD-u koji još nije naveden. Namjera zakonodavaca bila je omogućiti prilagodbu nacrtu EAD-a nakon izdavanja prvog ETA-a te kako bi se izbjeglo odgađanje postupaka za donošenje ETA-ova za druge naredne proizvođače. Međutim, u slučajevima u kojima je EAD odbijen i nije naveden može se postaviti pitanje valjanosti izjave o svojstvima i oznake CE na temelju izdanog ETA-a. To se odnosi na 70 ETA-ova i 31 EAD (osobito uključujući 18 ETA-ova koje je izdalo šest različitih TAB-ova za jedini doneseni EAD nastao konverzijom CUAP-a). To znači da su proizvodi dobili oznaku CE i da su stavljeni na tržište na temelju europskog dokumenta za ocjenjivanje koji treba dodatno poboljšati kako bi bio naveden u *Službenom listu Europske unije*.

Nadalje, iako proizvođači nemaju izravnu pravnu obvezu za ažuriranje svojeg ETA-a i oznake CE nakon preispitivanja EAD-ova, tržišni pritisak najčešće prisiljava proizvođače da to učine. Nadalje, ako novi EAD koji zamjenjuje prethodni EAD (ili kojim se konvertira ETAG) sadržava znatno izmijenjene metode ocjenjivanja, to dovodi do obveze za izdavanje novog ETA-a.

U studiji predlaže se da se Prilog II. preispita kako bi se prikazale stvarne odgovornosti i rokovi potrebni za izradu EAD-ova i njihovo navođenje u *Službenom listu Europske unije*²⁸.

Međutim, razmjerno velik broj odbijenih EAD-ova ili EAD-ova u postupku navođenja uglavnom je posljedica nedostatka odgovarajuće kontrole kvalitete EOTA-e. Očekuje se da će interni tehnički i pravni resursi za koje se EOTA obvezala da će ih uspostaviti, zajedno s nedavnim kontrolnim popisom za provjeru kvalitete EAD-ova u fazi 7., znatno poboljšati kvalitetu izrade EAD-ova i njihova navođenja, a time i do skraćivanja rokova. Takvo bi poboljšanje bilo ključno i za smanjenje širenja EAD-ova (vidjeti odjeljak 4.1.7. prethodno u tekstu).

4.2. Učinkovitost

U ovom se odjeljku ocjenjuje jesu li očekivani rezultati i učinci dobiveni uz razuman/razmjeran trošak.

4.2.1. Troškovi Komisije

Troškovi Komisije uključuju godišnja bespovratna sredstva dodijeljena EOTA-i i troškove doprinosa službi Komisije za razvoj EAD-ova u smislu osoblja i potpore (posebni savjetnici). Ti su troškovi specifični za Uredbu o građevnim proizvodima jer se drugim zakonodavstvom o unutarnjem tržištu ne predlažu takvi alternativni pristupi normizaciji.

Od 2016. bespovratna sredstva EOTA-e ostala su relativno stabilna: 550 000 EUR tijekom 2016., 570 000 EUR tijekom 2017.²⁹ i 550 000 EUR tijekom 2018. Tijekom 2016. navedeno je 65 EAD-ova, tijekom 2017. navedeno je njih 70, a tijekom 2018. navedena su 63 EAD-a, čime se dobiva okvirni omjer po EAD-u između 8 143 EUR tijekom 2017. i 8 730 EUR tijekom 2018. Kao što je već napomenuto, proračun EOTA-e obuhvaća četiri različita radna paketa, od kojih je najskuplji onaj za Tajništvo, nakon čega slijede izrada EAD-ova (što predstavlja 34 – 49 % proračuna u razdoblju 2016. – 2018.), sastanci i aktivnosti potpore.

²⁸ Vidjeti studiju, str. 82.

²⁹ Izvor: Sustav financijske transparentnosti EK-a http://ec.europa.eu/budget/fts/index_en.htm.

Ljudski resursi koje je Komisija upotrijebila za praćenje EOTA-e predstavljaju približno 1,5 ekvivalenata punog radnog vremena. Ta je brojka ostala stabilna unatoč povećanju broja EAD-ova koje je EOTA-a donijela od 2014. (s 24 koliko je iznosila 2014., do 93 u 2018.) te unatoč EAD-ovima koje je EOTA donijela i koji i dalje trebaju znatan broj tehničkih i pravnih primjedbi Komisije.

Nadležna služba Komisije angažirala je savjetnika za reviziju kvalitete nacрта EAD-ova koje je predložila EOTA, čime se smanjuje napor koji mora uložiti interno osoblje (ta je potpora od 2014. iznosila 120 000 EUR godišnje).

Iz popratne studije vidljivo je da je potrebno bolje povezati sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava s ciljevima Uredbe o građevnim proizvodima i ojačati sustave kontrole financiranja EOTA-e, financiranja izrade EAD-ova i financiranja TAB-ova.

Komisija je od EOTA-e zatražila da razvije zajednički sustav izdavanja računa za TAB-ove kako bi stvarni troškovi za svaki EAD bili odraženi u računima TAB-a koji se šalju EOTA-i. Nadalje, EOTA se upotrebljavati realističniji i točniji sustav povrata za izradu/izmjenu EAD-ova na temelju stvarnog uloženog rada u svakom pojedinom slučaju.

4.2.2. Vanjska učinkovitost

U pogledu troškovne učinkovitosti za proizvođače koji su primili potporu EOTA-e, 22 od 26 proizvođača koji su sudjelovali u studiji (svi klijenti EOTA-e) izjavilo je da su komercijalne koristi veće od troškova usklađivanja, u velikoj ili vrlo velikoj mjeri (u slučaju 12 ispitanika) do srednje mjere (četiri ispitanika) ili u maloj ili vrlo maloj mjeri (četiri ispitanika)³⁰. Općenito, klijenti EOTA-e smatraju da bi se vrijeme potrebno za izdavanje EAD-ova i ETA-ova moglo skratiti (u skladu s odgovorima donošenje EAD-ova u prosjeku traje 16,3 mjeseca) te se žale na „kašnjenja na tržištu” unatoč poboljšanjima ostvarenima od razdoblja primjene Direktive o građevnim proizvodima. Međutim, to je usporedivo s vremenom potrebnim za izradu usklađene europske norme.

Na temelju podataka o prometu proizvoda koje je dostavilo devet klijenata EOTA-e, u studiji utvrđeno je da je financijski povrat od prodaje proizvoda na unutarnjem tržištu veći od troškova usklađivanja ETA-a pri omjeru koristi i troškova od 443 prema 1. Izračun se temelji na ukupnom prihodu od proizvoda koji je devet proizvođača procijenilo na 157 milijuna EUR. Međutim, mala veličina tog uzorka ukazuje na znatne zadržke u pogledu reprezentativnosti takvih kvantitativnih rezultata i ne postoje drugi dostupni dokazi.

U pogledu ukupnog troška koji proizvođači snose tijekom postupka dobivanja ETA-a, u studiji je procijenjeno da je u rasponu od 40 000 EUR do 52 000 EUR³¹, pri čemu je glavni trošak naknada TAB-a, koja iznosi od 24 500 EUR do 36 000 EUR (pri čemu dva poduzeća navode naknade od 150 000 EUR ili više)³².

Od 35 proizvođača (svi klijenti EOTA-e) koji su u studiji ispitani o tome hoće li u budućnosti ponovno zatražiti ETA, njih 26 dalo je pozitivan odgovor.

³⁰ Druga dva ispitanika nisu pojasnila opseg.

³¹ Najniža ocjena temelji se na uzorku od devet društava koja su dostavila podatke o prometu proizvoda, a najviša na 45 ispitanih društava.

³² Drugi su troškovi revizija u tvornici tijekom prve godine (u prosjeku 11 233 EUR) i ulazni podaci za ljudske resurse (u rasponu od 4 822 EUR do 6 944 EUR).

4.3. Relevantnost

Relevantnost se odnosi na prikladnost ciljeva pristupa EOTA-e (te EOTA-e i TAB-ova) te potreba proizvođača i tržišta.

Iako Uredba o građevnim proizvodima ne sadržava izričito upućivanje na inovacije kao cilj EOTA-e, postupak donošenja EAD-a usmjeren je na inovativne ili nove proizvode, koji zbog trajanja procesa normizacije ne mogu biti obuhvaćeni usklađenim normama. U sporazumima Komisije o bespovratnim sredstvima kao očekivani učinak postupka donošenja EAD-a utvrđeno je da proizvođači mogu staviti oznaku „CE” na „nove i često inovativne građevne proizvode”. Statut EOTA-e upućuje na to da njezine dužnosti uključuju šire aktivnosti u vezi sa „stavljanjem na raspolaganje i upotrebom građevnih proizvoda i olakšavanjem inovacija u izgradnji”.

Prema popratnoj studiji TAB-ovi i njihovi klijenti smatraju da je EOTA relevantna. Smatraju da, s obzirom na to da normizacija ne obuhvaća i nije prikladna za sve proizvode, pristup EOTA-e osobito je primjeren za potpuno nove i istinski inovativne proizvode, koji su često predstavljani kao temelj aktivnosti EOTA-e. Od 26 TAB-ova kojima je postavljeno pitanje o tome u kojoj mjeri ciljevi EOTA-e ispunjavaju njihove potrebe, njih 19 odgovorilo je „potpuno”, dok je njih četvero odgovorilo „većinom”. Od 37 proizvođača kojima postavljeno isto pitanje, njih 20 odgovorilo je „potpuno”, a 11 odgovorilo je „većinom”.

Međutim, nije bilo moguće utvrditi nikakve dokaze koji bi pokazali učinak koji bi EOTA imala na inovacije u građevinskom sektoru.

Relativno govoreći, pristup EOTA-e ne obuhvaća jednako velik broj građevnih proizvoda kao što je broj proizvoda obuhvaćenih normizacijom. Broj izdanih ETA-ova znatno je manji od broja potvrda izdanih tijekom istog vremenskog okvira na temelju usklađenih normi. Iako je na dan 31. prosinca 2018. postojalo 6 240 ETA-ova, svake se godine izdaju milijuni potvrda.

Velika većina EAD-ova nije pripremljena za potpuno nove i istinski inovativne proizvode. Čak i TAB-ovi koji su sudjelovali u studiji izrazili su sumnje u pogledu broja istinski inovativnih proizvoda, za koji smatraju da je manji od 9 % EAD-ova nastalih iz „novih” proizvoda, a ne iz dokumenata koji potječu iz razdoblja primjene Direktive o građevnim proizvodima (EAD-ovi kojima su konvertirani ETAG-ovi ili CUAP-ovi).

Proizvođači u stvarnosti najčešće podnose zahtjev za postavljanje oznake CE na proizvode koji se uobičajeno upotrebljavaju u građevinarstvu i za koje proizvođač, iako je dostupna usklađena norma, želi navesti ključnu značajku ili predviđenu namjenu koja nije obuhvaćena usklađenom normom. Stoga se pristup EOTA-e može smatrati načinom na koji proizvođači mogu ostvariti tržišnu korist s pomoću oznake CE postavljene na njihove proizvode.

Kao što je prethodno navedeno, postoji sklonost izradi novih EAD-ova umjesto izmjene postojećih, što dovodi do nekoliko EAD-ova koji su vrlo bliski u pogledu područja primjene. Stoga se proizvodi stavljaju na tržište s dvjema izjavama o svojstvima na temelju dvaju sustava ETA-ova (npr. jer obuhvaćaju dvije različite namjene), što zasigurno nije cilj alternativnog pristupa EOTA-e.

Konačno, u studiji je utvrđeno da EOTA ne stavlja dovoljni naglasak na pružanje potpore postavljanju oznake CE na inovativne proizvode, što ukazuje na potrebu pružanja potpore TAB-ovima i potrebu za jasnim smjernicama za EAD-ove i inovacije proizvođačima putem europskih trgovinskih udruženja.

4.4. Usklađenost

U ovom se odjeljku ocjenjuje unutarnja usklađenost sustava EOTA-e i njegova usklađenost s čitavim sustavom Uredbe o građevnim proizvodima.

EOTA podupire koordinaciju između TAB-ova, a izrada standardnih EAD-ova i standardnih ETA-ova osobito pomaže u osiguranju unutarnje dosljednosti.

Međutim, razina aktivnosti znatno se razlikuje među TAB-ovima, a u okviru studije donesen je zaključak da bi se veća dosljednost mogla postići razvojem najboljih praksi. Kao što je već navedeno, nedovoljna suradnja između TAB-ova pridonosi neopravdanom širenju EAD-ova i ETA-ova, što je štetno za većinu proizvođača i dovodi do zbunjenosti korisnika.

U pogledu unutarnje usklađenosti za cijeli sustav Uredbe o građevnim proizvodima, pristup EOTA-e nadopunjuje usklađene europske norme koje je razvio CEN. Međutim, kako bi se ta analiza nadopunila, potrebno je uzeti u obzir niz dodatnih razmatranja:

prvo, dokazi na osnovi indicija upućuju na visoku stopu iskorištavanja EOTA-e, što je rezultat slabih rezultata glavne normizacijske rute, posebno s obzirom na to da pristup EOTA-e pridonosi smanjenju razlika do kojih dolazi zbog izostanka ili nepotpunosti usklađenih normi, posebno za građevne proizvode s malim tržišnim udjelima ili „nestandardne” proizvode u skladu sa studijom. Čini se da je to potvrđeno neprestanim povećanjem broja EAD-ova i ETA-ova te, osobito, ponekad vrlo velikog broja ETA-ova izdanih u okviru istog EAD-a za neka posebna područja proizvoda.

Drugo, jedan od glavnih razloga za otvaranje tog alternativnog pristupa normizaciji bio je omogućiti brže vrijeme stavljanja na tržište inovativnih građevnih proizvoda. Pretežita upotreba osnovnih dokumenata sa sadržajem koji datira iz razdoblja primjene Direktive o građevnim proizvodima, koncentracija ETA-ova na ograničenom broju područja proizvoda i uočeni nedostatak disruptivnih inovativnih proizvoda, među onima s ETA-om, ukazuju na to da se pristup EOTA-e ne koristi za potporu navedenom (ili se koristi u neznatnoj mjeri).

Naposljetku, EAD-ovi s velikim brojem ETA-ova, koji su bili operativni na tržištu tijekom dugih razdoblja (kao i ETAG-ovi i EAD-ovi), pokazuju stabilnost koja bi trebala dovesti do razmatranja izrade usklađene norme.

U popratnoj studiji od 26 TAB-ova kojima je postavljeno pitanje o tome hoće li izrada određenih EAD-ova u usklađene norme predstavljati prednost, 12 ih je odgovorilo „ne”, četiri ih je odgovorilo „da”, a 10 ih je odgovorilo „ne znam”. Od 39 proizvođača kojima je postavljeno isto pitanje (svi klijenti EOTA-e te proizvođači koji drže ili traže ETA), 11 ih je odgovorilo „da”, 12 ih je odgovorilo „ne”, a 16 ih je odgovorilo „ne znam”³³.

4.5. Dodana vrijednost EU-a

Procjena dodane vrijednosti EU-a pristupa EOTA-e zahtijeva da se razmotri je li djelovanje na razini država članica moglo proizvesti slične ili bolje rezultate i učinke.

Studija pokazuje da TAB-ovi općenito priznaju dodanu vrijednost EOTA-e za svoje aktivnosti iako predlažu da se ta dodana vrijednost poveća s pomoću dobiti učinkovitosti i djelotvornosti.

U pogledu dodane vrijednosti EU-a na pristup EOTA-e za sustav u okviru Uredbe o građevnim proizvodima, proizvođači koji su sudjelovali u studiji nisu bili u mogućnosti pružiti pouzdane informacije o troškovima i rokovima alternativnih nacionalnih postupaka. Međutim, u izostanku tog pristupa primjenjivalo bi se uzajamno priznavanje. To bi moglo dovesti do kašnjenja i povećanja troškova za građevne proizvode koji će biti stavljeni na tržište u nekoliko država članica, čime bi se otežao pristup unutarnjem tržištu. Glavna prednost pristupa EOTA-e jest mogućnost dodjele oznaka CE za proizvode čak i ako ne postoje usklađene norme.

Proizvođači su prijavili i neočekivane koristi u vanjskoj trgovini ako se oznaka CE, koja se temelji na usklađenim normama ili EAD-ovima, smatra oznakom kvalitete. To je, na primjer, slučaj s proizvodima za pričvršćenje (područje proizvoda 33.) proizvedenima u Europi čiji proizvođači ostvaruju korist od konkurentne prednosti u odnosu na svoje konkurente iz trećih zemalja.

³³ Vidjeti studiju, str. 58.

Konačno, nekoliko trećih zemalja donijelo je neke ETAG-ove ili EAD-ove³⁴ kao tehnički propis kojim se europskim poduzećima daje značajna konkurentna prednost na međunarodnom tržištu.

5. Zaključci

Za sedam zadataka utvrđenih u članku 31. stavku 4. Uredbe o građevnim proizvodima koji su obuhvaćene ovim izvješćem dokazi upućuju na to nijedan zadatak ne ostaje neispunjen³⁵ i da je financijska potpora EU-a opravdana.

Tijekom analiziranog razdoblja EOTA je podržala prijelaz s Direktive o građevnim proizvodima na Uredbu o građevnim proizvodima nudeći potrebnu fleksibilnost.

Unatoč tome utvrđen je niz strukturnih pitanja:

- ograničeni broj trgovačkih društava za proizvodnju građevnih proizvoda upotrebljava pristup EOTA-e. Nadalje, aktivnosti EOTA-e ukazuju na vrlo usku pokrivenost u bilo kojoj od triju mogućih dimenzija (područja proizvoda, zemljopisna distribucija i TAB-ovi) te nema naznaka da se ta situacija poboljšava.
- Budući da je svrha pristupa koji se temelji na EAD-ovima ponajprije bila olakšavanje bržeg ulaska inovativnih proizvoda na tržište, velika većina ETA-ova ne odnosi se na inovativne proizvode, već na proizvode koji su već na tržištu.
- Dokazi na osnovi indicija uvelike ukazuju i na to da je pristup EOTA-e ponajprije ostvario koristi od slabih rezultata normizacijskog sustava. Neki EAD-ovi čak se mogu smatrati normama izrađenima alternativnim sredstvima. To je posebno vidljivo na području proizvoda za pričvršćenje u kojima je jedan ETAG (koji se trenutačno konvertira u EAD) činio osnovu za 25 % svih ETA-ova.
- Troškovi za izradu EAD-ova visoki su, kao i naknade koje se naplaćuju proizvođačima za ishođenje ETA-ova. Ovaj je pristup i dalje skup i nije povoljan za MSP-ove.

Ostala područja za poboljšanje upravljanja EOTA-om:

- tržišno natjecanje među TAB-ovima ograničeno je zbog nepostojanja prijenosa znanja o ocjenjivanju ili razmjene najboljih praksi, što donekle ograničava sudjelovanje većeg broja TAB-ova.
- Koordinacija postupaka u pogledu širenja EAD-ova i ETA-ova te nedovoljne interne kontrole kvalitete nacрта EAD-ova dovode do višestrukih postupaka provjere između Komisije i EOTA-e, čime znatno pridonose kašnjenjima u konačnom donošenju i navođenju EAD-ova u *Službenom listu Europske unije*.

U slučaju prijedloga preispitivanja Uredbe o građevnim proizvodima i sustava za usklađivanje koji se primjenjuje na građevne proizvode, bilo bi potrebno detaljno analizirati ulogu i pristup EOTA-e u okviru usklađenih tehničkih specifikacija koje su u središtu Uredbe o građevnim proizvodima te u skladu sa zaključcima iz ocjenjivanja Uredbe o građevnim proizvodima³⁶.

³⁴ Na primjer, ETAG 001 upotrebljava se kao osnova za tehničke specifikacije u Australiji, Novom Zelandu, Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadi.

³⁵ EOTA nije dostavila primjedbe o TAB-u koji ne ispunjava svoje zadatke, ali ne postoje dokazi o tome da je to trebala učiniti.

³⁶ Evaluacija Uredbe (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ, SWD(2019) 1770

Prilog**Područja proizvoda (izvor: Prilog IV. Uredbi o građevnim proizvodima)**

Šifre područja	Područja proizvoda
1.	Predgotovljeni obični/lagani/autoklavirani porasto betonski proizvodi.
2.	Vrata, prozori, zaklopci, ulazna vrata i srodni proizvodi.
3.	Membrane, uključujući nanijete u tekućem stanju, i sklopovi (za kontrolu vode i/ili vodene pare).
4.	Proizvodi za toplinsku izolaciju. Spregnuti izolacijski sklopovi/sustavi.
5.	Konstruktivski ležajevi. Svornjaci za konstrukcijske zglobove.
6.	Dimnjaci, dimovodi i posebni proizvodi.
7.	Gipsani proizvodi.
8.	Geotekstili, geomembrane i srodni proizvodi.
9.	Ovještene fasade/obloge/zabrtvljene staklene konstrukcije.
10.	Pričvršćena protupožarna oprema (požarni alarmi/detektori, pričvršćeni protupožarni proizvodi, proizvodi za kontrolu požara i dima i suzbijanje eksplozije).
11.	Sanitarni uređaji.
12.	Pričvršćena prometna oprema: cestovna oprema.
13.	Proizvodi od konstrukcijskog drva/elementi i pomoćni dijelovi.
14.	Paneli na osnovi drva i elementi.
15.	Cement, građevna vapna i druga hidraulička veziva.
16.	Čelik za armiranje i prednapinjanje betona (i pomoćni dijelovi). Sklopovi za naknadno napinjanje.
17.	Zide i srodni proizvodi. Zidni elementi, mortovi i pomoćni dijelovi.
18.	Proizvodi za inženjerstvo otpadnih voda.
19.	Podne obloge.
20.	Konstruktivski metalni proizvodi i pomoćni dijelovi.
21.	Završni proizvodi unutarnjih i vanjskih zidova i plafona. Sklopovi unutarnjih pregrada.
22.	Krovni pokrovi, krovni svjetlici, krovni prozori i pomoćni proizvodi. Krovni sklopovi.
23.	Proizvodi za gradnju cesta.
24.	Agregati.
25.	Građevni adhezivi.
26.	Proizvodi srodni s betonom, mortom i injekcijskom masom.
27.	Uređaji za grijanje prostora.
28.	Cijevi, spremnici i pomoćni dijelovi koji nisu u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju.
29.	Građevni proizvodi u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju.
30.	Proizvodi od ravnog stakla, profiliranog stakla i staklenih blokova.
31.	Kabli za struju, kontrolu i komunikacije.
32.	Brtvila za spojeve.
33.	Proizvodi za pričvršćenje.
34.	Sklopovi i jedinice zgrada i predgotovljeni elementi.
35.	Proizvodi za zaustavljanje požara, brtvljenje i zaštitu od požara. Proizvodi za usporavanje požara.